

Miten laadit huonokuuloiselle saavutettavia etäkoulutuksia?

[2004010930]

- Verkkokoulutuksissa tärkeä osa vuorovaikutusta tapahtuu **puhutun kommunikaation** kautta.
- Tämä luo monille haasteita.
- Jos webinaarin seuraajan kiinnitt@@ huomiota ensisij@isesti kuulemisen ymm@rt@miseen, seuraaminen ja oppiminen vaikeutuvat.

- Selkeä puhe ja viestinnän monikanavaisuus tukevat kaikkia. Kuulovammaiselle nämä ovat välttämättömiä.

- Käymme seuraavassa läpi asioita, joihin tulee kiinnittää huomiota, jotta webinaarit ja etäkoulutukset ovat kuulovammaiselle saavutettavia.

Reaaliaikaisten koulutusten ja webinaarien saavutettavuus

Huolehdi esityksen monikanavaisuudesta

- Laadi selkeä esityspohja.
- Kirjoita lyhyitä ja selkeitä lauseita: näin esitystäsi on helpompi seurata.
- Sinun ei tarvitse kirjoittaa jokaista sanaa.
- Pysy käsikirjoituksessa: tekstin tulee tukea puhettasi.

Hyödynnä alustojen keskustelukanavia

- Osallistavat esitykset lisäävät niiden mielenkiintoa.
- Laadi keskustelulle selkeät pelisäännöt.
- Huolehdi, että yksi ihminen puhuu kerrallaan.
- Hyödynnä chattikanavia;
kirjoitettua keskustelua on helppo seurata.
Lue kirjoitetut kommentit ääneen.

Kiinnitä huomiota kommunikation selkeyteen

- Puhu rauhallisesti, selkeästi ja normaalilla äänenvoimakkuudella.
- Varmista, ettet peitä suutasi kädellä, paperilla tai vastaavalla.

Havainnoi esitystäsi esimerkein

- Kirjoita tai kuvita tärkeät asiat.
- Näytä esimerkkejä.

Hyödynnä alustojen saavutettavuutta

- Osa etätyöalustoista mahdollistaa esitysten ja videoiden reaaliaikaisen tekstittämisen.

Esimerkki: Zoom

<https://zoom.us>

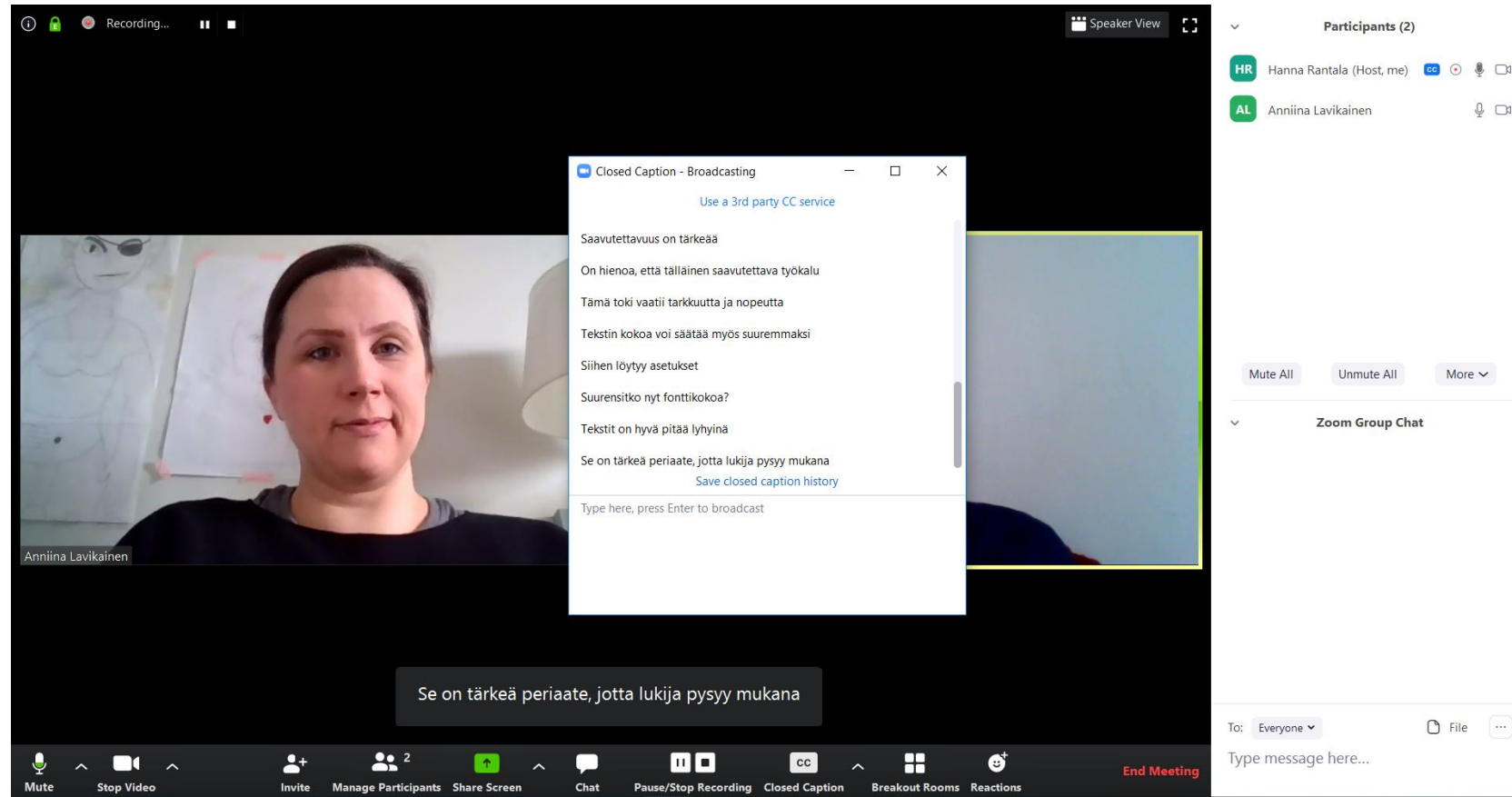

- Zoomissa voit tekstittää esityksiä reaaliaikaisesti.
- Voit kirjoittaa itse tai antaa vastuun jollekin osallistujista.

Zoom

<https://zoom.us>

- Reaaliaikainen tekstitys helpottaa seuraamista.
- Sen toteuttaminen vaatii nopeutta ja tarkkuutta.
- Laadi tarkka käsikirjoitus.

Zoom

<https://zoom.us>

Voit tilata (etä)koulutukseen **kirjoitustulkin**.
Lähetä tulkeille **materiaali etukäteen** ja sovi tulkkauksen käytännöistä.
Sitoudu niiden käyttöön tulkkien työn helpottamiseksi.

Muista puhua **rauhallisesti**;
kirjoitustulkkien pitää **ehdiä kirjoittamaan** puhumasi sisällöt.

Puhu **selkeästi**;
tekstien tulee olla **selkeitä ja lyhyitä**, jotta myös lukija pysyy mukana.

Zoom

<https://zoom.us>

Edut:

- Tekstitys helpottaa seuraamista.
- Nopea ja helppo ottaa käyttöön.
- Tekstin koko säädettävissä.

Haasteet:

- Reaaliaikainen tekstitys ei samanaikainen huulion kanssa.
- Vaativaa tulkeille/tekstittäjälle.
- Zoomista ei suomenkielistä versiota.

Zoom

<https://zoom.us>

- Opastusvideo zoom-tekstityksestä:
https://support.zoom.us/hc/en-us/articles/207279736-Getting-started-with-closed-captioning?mobile_site=true

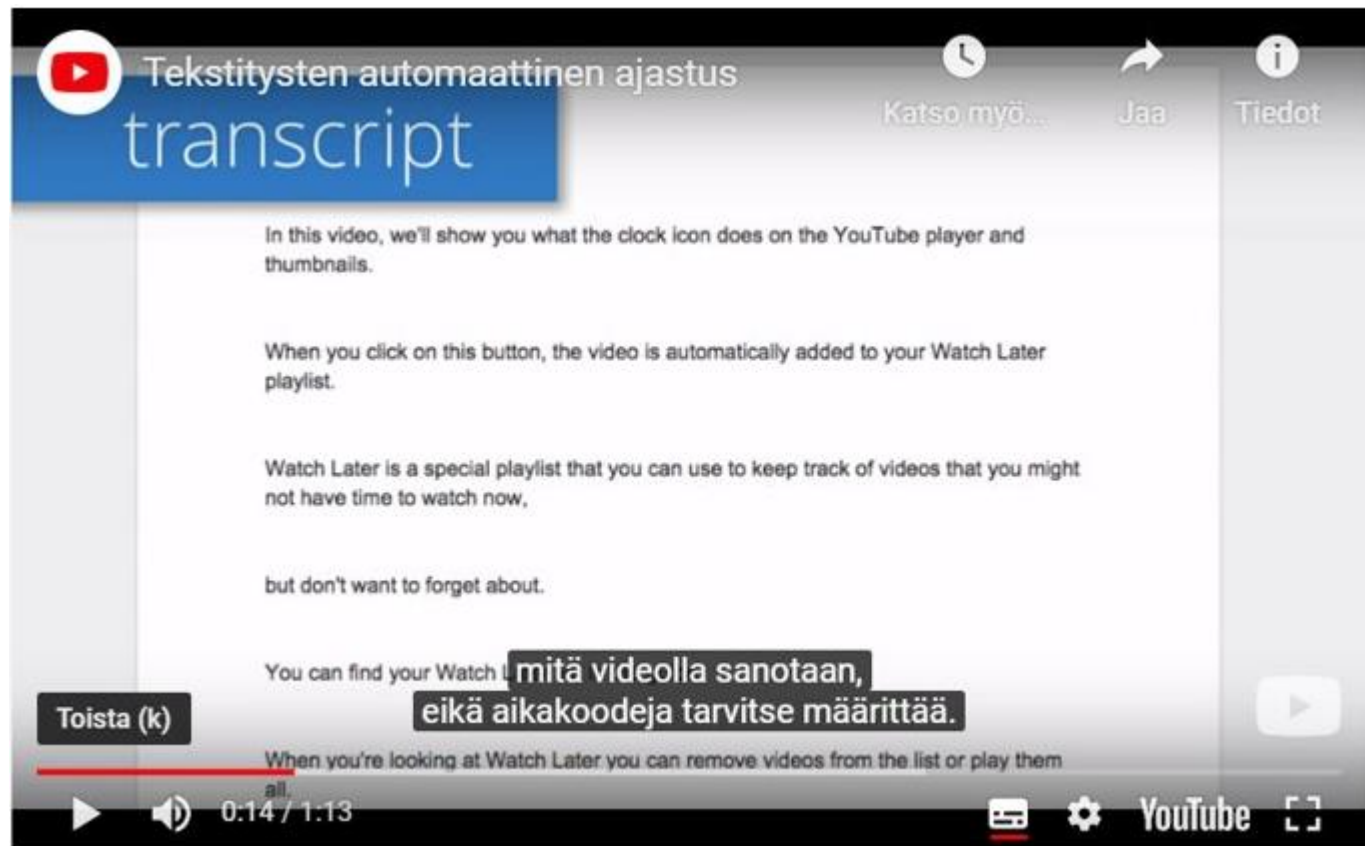
Verkkotallenteiden saavutettavuus: tekstittäminen

Tekstitys YouTube

- YouTubessa voit tekstittää videoita itse tai käyttää YouTuben automaattista tekstitystoimintoa.
- Automaattinen tekstitys ei ole 100% varma; tarkista tekstitys ennen julkaisua.
- YouTubessa myös katsojat voivat tehdä tekstityksiä videoihin.

Tekstitys YouTube

Tubettaja Pahalapsen laatima suomenkielinen opastusvideo:
<https://www.youtube.com/watch?v=dp4VRIJND84>

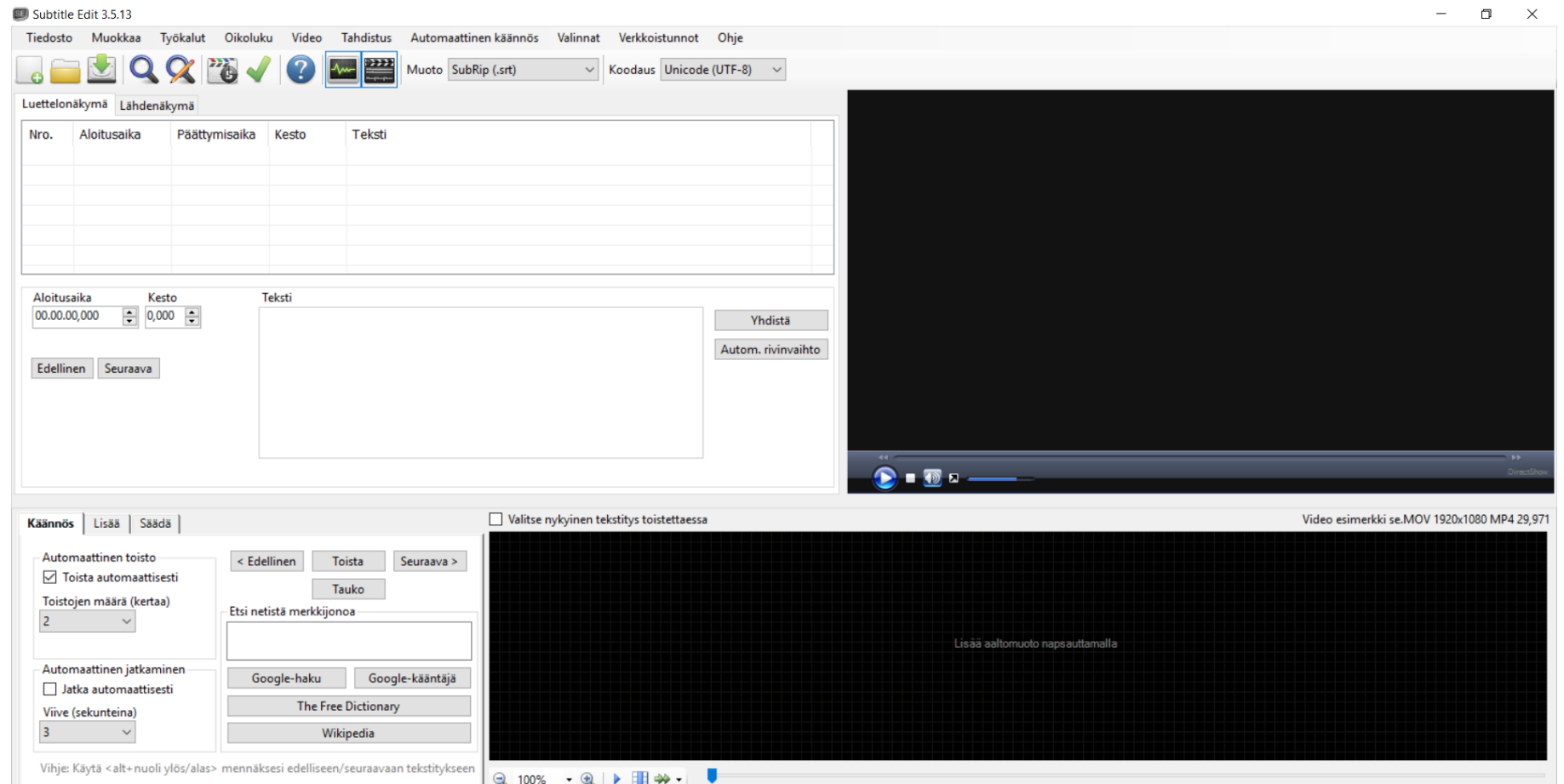

Tekstitys SubtitleEdit

- Subtitle Edit on maksuton ohjelma, jossa voit tekstittää videoita.
- Ohjelmisto ilmoittaa, mikä on lukijaystävällinen määrä tekstiä.
- Etukäteen kirjoitetut puheenvuorot nopeuttavat tekstittämistä.
- Voit käyttää ohjelmaa myös suomeksi.

Tekstitys: SubtitleEdit

- Esittelyvideo: <https://www.nikse.dk/SubtitleEdit/Video>

Vinkki: voit hyödyntää puheentunnistusteknologiaa

- Esimerkiksi LiveTranscribe on maksuton puheentunnissovellus (Android).
- Taltioi esityksesi litterointi ja hyödynnä videotallenteen tekstittämisessä.
- Puheentunnistusteknologia ei ole virheetöntä; tarkista teksti huolellisesti, lisää välimerkit, ja siisti turhat täytesanat pois.

Live transcribe näyttää täältä voit tallentaa tekstin ja kopioida sen tämän sovelluksen laatu on melko hyvä.

Muita hyviä käytäntöjä: akustiikka, äänijärjestelmät ja valaistus

Akustiikan merkitys webinaarin järjestämisessä

- Kiinnitä huomiota kuunneltavaksi tarkoitetun äänen selkeyteen. Äänen laatuun vaikuttavat puhujan lisäksi tilan akustiset ominaisuudet.
- Tilan akustiikan täytyy tukea puheen siirtymistä puhujalta mikrofonin kautta webinaarilähetykseen.
- Tila ei saa olla liian kaikuista.
- Vaimenna kaikki häiritsevät äänet (radio, häiritsevät koneet, sulje ikkuna ja ovi...).

Äänijärjestelmät

Webinaarin pitäjän mikrofonin ja muun lähtevään ääneen tarkoitetun laitteiston tulee olla hyvälaatuisia ja oikein säädetty.

- Puhu mikrofoniin oikealta etäisyydeltä.
- Puhu mikrofoniin koko ajan samalta etäisyydeltä. Älä siirryile lähemmäs ja kauemmas.
- Älä kääntele päätäsi puhuessasi. Jos puhe suuntautuu poispäin mikrofonista, sen laatu huononee.
- Jos webinaarin puhuja/esittäjä on itse huonokuuloinen, tulee varmistua siitä, että hänellä on riittävät (apu)välineet yleisön kysymysten ja kommenttien kuuntelemiseen.

Huolehdi riittävästä valaistuksesta

- Huolehdi siitä, että puhujan kasvot ovat riittävästi valaistu, jotta ne erottuvat kuvassa.
- Huulion seuraamisen kannalta valo ei saa tulla suoraan edestä, jolloin varjon muodostus jää vähäiseksi, eikä myöskään suoraan puhujan takaa (esim. puhuja ison ikkunan edessä).
- Hyvä valon suunta on ylhäältä etuviistosta.
- Valaisu ei missään tapauksessa saa tulla alhaalta

Lopuksi

DIGIPALVELUJEN SaavutettavuusLAKI

(laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta)

- Organisaatioiden, joita lain saavutettavuusvaatimukset koskevat, on pidettävä huoli siitä, että niiden verkkosivustoilla julkaistavat videot ovat saavutettavia viimeistään siirtymäajan jälkeen eli alkaen **23.9.2020**. Mobiilisovelluksissa julkaistujen videoiden ja äänilähetysten pitää olla vaatimusten mukaisia **23.6.2021**.
- Laki noudattaa kansainvälisesti yhteisesti sovittua verkkosivustojen saavutettavuusohjeistusta (WCAG, Web Content Accessibility Guidelines 2.1) ja vähintään sen AA-tason vaatimuksia.
- Lähtökohtaisesti verkkovideoiden tulee olla saatavilla tekstitettyinä 23.9.2020 lähtien. Verkkovideon tulee olla tekstitetty **ensijulkaisupäivästä lähtien**.

DIGIPALVELUJEN SaavutettavuusLAKI

(laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta)

- Suorien verkkolähetysten tekstittäminen ei kuulu tämän lain vaatimusten piiriin. Kuuloliitto suosittelee kuitenkin selvittämään, onko suora verkkolähetys mahdollista tekstittää esimerkiksi kirjoitustulkkauksen avulla.
- Suorana lähetetty verkkolähetys: kun verkkovideo siirretään sivustolle, tulee siihen liittää **tekstitys 14 päivän sisällä** ensimmäisestä julkaisupäivästä.

Miksi on tärkeää tekstittää videoita?

- Monikanavaisuus helpottaa esityksen seuraamista.
- **Tekstittämiseen kannattaa panostaa.** Laadukas tekstittäminen vie aikaa mutta maksimoi verkkokoulutuksen käytettävyyden. Tekstityksen avulla useampi voi seurata videotasi.
- **Muista tekstittäessä ainakin seuraavat asiat:**

Hyvän tekstittämisen periaatteet

- Tekstityksen pitää kattaa paitsi videon puhe, myös muut olennaiset äänet. Esimerkiksi taustamusiikki, taustalla kuuluva äänimaisema tai oven koputus pitää kertoa tekstityksessä olennaisilta osiltaan. Taustamusiikin kuvailussa riittää usein esimerkiksi huomio musiikin tyylistä.
- Tekstityksessä pitää myös kertoa, kuka puhujista on äänessä, jos videolla esiintyy useampia henkilöitä eikä kuvasta käy ilmi, kuka puhuu.
- Tekstityksen tulee olla selkeää ja lyhyttä, jotta lukija ehtii lukemaan sen.

Kiitos!